

D ů v o d y:

Dovolacímu soudu jest se vzhledem k tomu, že dovolací rekurs čelí proti usnesení, jímž bylo odepřeno přerušiti řízení, a vzhledem ku předpisu Šu 192 odstavec druhý c. ř. s. obíratí nejprve otázkou přípustnosti opravného prostředku. Po této stránce usuzuje, že v tomto případě, jak ostatně již sám rekursní soud zcela správně uvedl, nejde o přerušeni rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s., nýbrž o přerušeni podle zvláštního zákona, totiž zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., které nemůže býti ani svou právní povahou svým účelem kladeno na roveň přerušeni rozepře podle oněch předpisů civilního soudního řádu. Proto jest přípustnost tohoto opravného prostředku posuzovati s hlediska Šu 528 c. ř. s. Ve věci jest dovolací rekurs opodstatněn. Dovolací soud nemůže sdíleti právní názor rekursního soudu, že podle doslovu Šu 5 čís. 2 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., zejména v něm uvedeného, a pro posouzení této věci rozhodujícího slova »žalovati«, je dovoleno v zahájených již rozepřích na plnění starých pohledávek pokračovati. Tento právní výklad byl by vzhledem k účelu zákona a k zákonodárcovu úmyslu příliš úzkým, nesnášel by se s jeho tendencí, a činil by zákon tím nespravedlivým, poněvadž by věřitelům, spor již zahájivším, vytvářel příznivější postavení, než mají věřitelé, ohroženému ústavu poshověvší a nežalovavší, tedy věřitelé učinivší to, oč usiluje zákon, z dobré vůle. Tím by zákon trestal tyto věřitele. Tento výklad nelze odvoditi ani z celkového doslovu citovaného předpisu. Zakazuje-li se v něm podání žalob, provádění exekucí pro pohledávky řečeného druhu a vykonávání již povolených exekucí, svědčí to tomu, že slovo »žalovati« má v tomto případě širší význam, který je totožným s prováděním rozepří. Jen tento výklad činí onen předpis vzhledem k účelu zákona srozumitelným, neboť účelem tím je právě zjednání příročí pro ohrožený ústav, proto i ochrana před jakýmkoliv náporům vzrušených a o výhody, spojené s rychlým procesním uplatňováním, mezi sebou zápasících nedočkavých věřitelů. Proto dovolací soud sdílí správné, věci i zákonu vyhovující důvody usnesení soudu prvé stolice.

Čís. 4656.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n.).

Pojem »přestavby« ve smyslu Šu 31 čís. 1 nekryje se zcela s pojmem přestavby podle Šu 25 zákona ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. zák. pro Čechy (stavební řád pro Prahu). Spadá sem úprava neobyvatelné budovy v budovu obyvatelnou.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, R I 114/25.)

Správce domku v Bráníku u Prahy dal nájemcům ve sporném řízení z bytu výpověď, již opíral o § 31 zák. o ochraně nájemníků, tvrdě, že jde o novostavbu, ale vedle toho uváděl důvody výpovědi, že žalovaní činí různá příkoří, nezachovávají domovního řádu a že majitelé domku

bytu potřebují. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvního státního soudu vyhověl, rekursní soud námitku zamítl. Důvody: Jde pouze o řešení otázky, zda v tomto případě lze mluvit o přestavbě ve smyslu §u 31 (1) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. K otázce této první soudce odpověděl záporně, máje za to, že dle výsledků průvodního řízení není tu přeměny podstatných částí stavby proto, že obecní úřad sám ve svém výnosu jmenuje prováděnou adaptaci budovy opravou, že oprava ta nevyžadovala žádného plánu, že po dobu jejího provádění nájemník v domě bydlil a pro sebe nebezpečí neviděl, že s budovou samou jak s půdorysem tak rozdělením budovy nebylo nijak hnuto, vše zůstalo, jak bylo dříve, a jenom základy na určitém rohu byly podchyceny a vadný strop opraven. Soud rekursní však názoru prvního soudu nesdílí, poněvadž pro pojem přestavby, jak jest uveden v §u 25 zákona ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. zák., které jediné tu rozhodným býti mohou, stačí, by šlo o stavbu takovou, při níž hlavní části posavadní stavby, jež k veřejné ulici nebo třídě přiléhá, byly vyměněny, pokud se týče odstraněny. A to dopadá i v tomto případě. Posudkem znalce bylo zjištěno, že byly provedeny na budově žalobcově tyto adaptace: 1. podchycení obou hlavních zdí na straně západní a severní směrem k uzavíracímu rohu provedeno tím způsobem, že po předem zabezpečení ssedajícího se rohu budovy dvěma vzpěrami a po náležitém stažení obou porušených zdí železnými kleštěmi provedeno podezdění obou ohrožených těchto zdí, postupně část po části až na pevný základ, 2. provedeno zabezpečení rovněž porušené ssedáním přední zdi v kolmé ulici železnými kleštěmi, 3. zřízen nový strop nad rohovou místností k ulici nad southerainem na místě klenutého stropu valenou klenbou, který byl ssedáním hlavní zdi uvolněn a roztrhán a hrozil rovněž spadnutím a nahrazen stropem železobetonovým. Z přípisu obecního úřadu v Bráníku ze dne 26. února 1924 ve spojení s plánem domku plyne, že adaptace ty týkaly se zejména zdi rovnoběžné s frontou uliční, že tedy šlo o takové hlavní části posavadní stavby, jež přiléhají k veřejné ulici. Podezdění obou ohrožených zdí část po části až na pevný základ a zřízení nového stropu nad rohovou místností k ulici nad southerainem, dlužno zajisté ve smyslu stavebního zákona pokládati za výměnu a odstranění takové hlavní části posavadní stavby, již stavební zákon má na zřeteli. I slyšený znalec potvrdil, že provedené změny na budově dotýkají se vesměs konstruktivních, t. j. hlavních a nosných částí budovy, že adaptace ty byly vysloveně tak těžkého a zodpovědného rázu, že jednalo se skutečně o takovou přestavbu budovy, na kterou zákon o ochraně nájemníků se nevztahuje. Když tomu tak, jest zcela lhostejno, jak obecní úřad adaptace ty označil ve svém přípisu, zda adaptace ty vyžadovaly plán, zda při provádění adaptací vypovídáný v budově bydlel a zda s půdorysem (rozdělením budovy) bylo hnuto, poněvadž všechny tyto okolnosti pro posouzení otázky, zde jde o přestavbu, čili nic, ve smyslu citovaného zákona jsou naprosto bezvýznamné. Jde-li však o přestavbu domu po rozumu §u 31 zákona o ochraně nájemníků, nevztahují se na ni zákon o ochraně nájemníků a důsledkem toho nelze v řízení nesporném řešiti.

otázku, zda výpověď jest možnou čili nic, naopak dlužno zahájití řízení dle třetího oddílu šestého dílu c. ř. s., tudíž řízení sporné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o řešení otázky, lze-li v tomto případě mluvit o přestavbě podle Šu 31 čís. 1 zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. či nikoli. Stěžovatelům je nesprávným právní názor rekursního soudu, že pro pojem »přestavby« je rozhodujícím jedině určení tohoto pojmu v Šu 25 zákona ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. zák. Stěžovatelé míní, že, i kdyby připustili, že v tomto případě běží o přestavbu podle stavebního řádu, že oba pojmy nemohou býti ztotožňovány, že nutnost rozlišování vyplývá z účelu, pro který jest pojem přestavby uveden v obou zákonech, že účelem u stavebního řádu jest, vyznačiti rozdílné povinnosti při technickém provádění staveb, kdežto účelem zákona o ochraně nájemníků jest, aby obrácen byl zřetel pouze na nájemní poměry vzhledem ku výpovědi a výši nájemného, že tedy v Šu 31 čís. 1 zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. mají pojmy novostavba, přístavba a přestavba vztah toliko k bytům, které jsou předmětem nájmu. Stěžovatelé poukazují k tomu, že rekursní soud, posuzovav pojem přestavby jen po technické stránce stavebního řádu, nepřihlédl k tomu, že domek postaven byl již od původu vadně, takže nedosáhl stavebního schválení, že stavba byla obývána bez úředního povolení a teprve, když se stavební vady počaly projevovati trhlinami, když z této příčiny byla vypovídajícímu uložena oprava domku a zároveň pokuta 200 Kč, začal s opravou sesouvající části domovní, že opravami byl teprve domek zbaven vad, kterými byl stížen již při postavení, to však, že nemůže býti považováno za přestavbu. S těmito vývody dovolací soud v podstatě souhlasí. Přestavba podle Šu 31 čís. 1 zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. nemůže býti zaměňována naveskrz s pojmem přestavby podle Šu 25 zákona ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. zák. Vyřazení »přestaveb, přístaveb a nástaveb«, pro něž bylo uděleno nebo se udělí úřední povolení po 27. lednu 1917 z ochrany zákona čís. 85/1924 jest premií pro podnikatele těchto stavebních úkonů za to, že za těžkých poměrů poválečných z neobyvatelných místností učiní místnosti obyvatelné a tak značnými náklady, jichž takové práce vyžadují v poválečné době, rozmnoží počet obyvatelných místností. Přichází tedy při výkladu pojmu přestavby podle Šu 31 čís. 1 zákona o ochraně nájemníků pojem přestavby podle Šu 25 stavebního řádu v úvahu teprve v druhé řadě, totiž potud, že nejde jenom o přestavbu (přístavbu, nástavbu) nepatrnou, malého nákladu vyžadující, nýbrž o přestavbu podstatnou, konstruktivní, poměrně nákladnou, a že při tom — a to je v první řadě závažno — místnosti před tím neobyvatelné, řečenými úkony stavebními jsou proměňovány v obyvatelné místnosti, čímž jest odstraňován nedostatek bytů. Leč to je právě tento případ. Co rekursní soud zjistil ohledně stavebních adaptací na žalobcově budově, svědčí tomu, že bez provedení těchto prací byl domek, o který běží, neobyvatelným, leda že by se obyvatelé

smířili s možností sesutí stavby a zasypaní v její troskách. Taková obyvatelnost nepřichází tedy v úvahu. Právě-li znalec, že provedené stavební adaptace dotýkají se vesměs konstruktivních, to jest hlavních a nových částí budovy, že byly podle stavebního výměru takového rázu, že dům hrozil sesutím, že majiteli domu bylo přikázáno, by ihned započal s těmito adaptacemi, jinak že budou provedeny na jeho náklad, tedy že šlo o přestavbu také v technickém smyslu podle §u 25 zákona ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. zák., což ostatně stěžovatelé uvádějí sami ve své stížnosti, pravice, že domek postaven byl již od původu vadně, takže nedosáhl stavebního schválení, že stavba byla obývána bez úředního povolení, nelze pochybovati, že přestavba, o kterou jde, byla taková, jakou má na mysli § 31 čís. 1 zákona o ochraně nájemců (čís. 85/24), totiž takovou, že teprve jí bylo umožněno obývání, tedy že jí byly nákladným způsobem opatřeny nové obyvatelné místnosti.

Čís. 4657.

Není závady, by nebyl obstaráván automobilový provoz soukromníkem na určité trati, třebaš na ní provozována i automobilová doprava státem, leč že by koncesní listina stanovila opak.

Bylo-li ve smlouvě ustanoveno, že subvenci, poskytnutou majitelem koncese provozovateli jízd automobilem, jest zcela vrátiti, bude-li provozování jízd přerušeno do jednoho roku, poměrnou část pak, vypověděl-li nebo zrušil-li by provozovatel smlouvu, jest provozovatel povinen vrátiti poměrnou část, vypověděl-li smlouvu majitel koncese a k přerušení provozu došlo až po uplynutí jednoho roku od uzavření smlouvy.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, Rv I 1615/24.)

Žalobci utvořili společnost pro autobusové spojení mezi obcí P. a Š. a získali úřední koncesi ku dopravě osob. Smlouvou ze dne 11. února 1922 postoupili žalobci žalovanému Ferdinandu V-ovi výkon autobusové dopravy na dobu deseti let od 1. ledna 1922 do 31. prosince 1931. Žalovaný se zavázal, že dopravu bude provozovati za podmínek ve smlouvě vytčených, zejména že dodržovati bude cenu jízdného za 1 km a ustanovený jízdní řád, a že vezme na sebe všeliká ručení z jakéhokoliv důvodu z provozování této autodopravy plynoucí. Dále poskytli žalobci žalovanému jako subvenci hotově 60.000 Kč. Články V. a VI. smlouvy zněly doslova takto:

V. Smlouva tato zrušena býti může kdykoliv kteroukoliv stranou proti jednoroční výpovědi této smlouvy.

VI. Pan Ferdinand V. potvrzuje, že mu jmenovaná společnost před podpisem smlouvy této vyplatila hotově 60.000 Kč, jejichž příjem tímto kvituje, pan V. zavazuje se jmenované společnosti celý tento obnos 60.000 Kč bezúročně vrátiti v případě, že by provozování jízdy z jakéhokoliv důvodu přerušeno bylo do jednoho roku, t. j. 1. ledna 1923.

V případě, že by pan Ferdinand V. během shora uvedených deseti roků smlouvu tuto vypověděl neb zrušil, zavazuje se týž, že z tohoto